

De Herder en het Schaaap

door Betsy

NIJKERK O. F. CALLENBACH

Maar daarna zat de nu dertienjarige andermaal
aan Moeders ziekbed; blz. 13

DE HERDER EN HET SCHAAP

DOOR

BETSY

GEÏLLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

VIERDE, OPNIEUW BEWERKTE, DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

Het was voorjaar, en sedert eenigen tijd kon men iederen morgen en avond, op een bepaald uur, den ouden Jakob Nobel met eenige groote en kleine schapen langs den dijk zien gaan, waar zich de weide bevond van zijn baas, wiens eigendom ze waren, en waar ze over dag graasden.

Aardig was het daarbij op te merken, hoe één der lammetjes zich altijd in de onmiddel-

lijke nabijheid van den herder hield, terwijl de andere hem meestal een heel eind vooruit liepen; hoe het hem bleef nakijken, als hij heenging, na ze in de wei te hebben gebracht, en hem vroolijk blatend tegemoet liep, als hij ze 's avonds weer kwam halen.

Ook Teuna, het elfjarig dochtertje van de weduwe Smal, die schuin over die weide woonde, was dit niet ontgaan. Zij had haar moeder al eens gevraagd, wat toch wel de reden zou zijn, dat juist dit ééne schaapje zoo bijzonder aan zijn herder gehecht was. Maar moeder wist het evenmin als zij, en kon het haar dus niet zeggen.

Op zekeren avond kwam Teuna, die voor Moeder in het dorp boodschappen had gedaan, op weg naar huis den ouden Jakob tegen. Hij was weer in gezelschap van zijn schapen, en het eerst viel haar oog weer op het mooie, witte lammetje, dat vlak naast hem liep.

„Zeg, Jakob, ik geloof dat dat ééne schaapje al heel veel van je houdt; doet het niet?” vroeg ze, stilstaande.

„Ja, dat doet het zeker!” stemde Jakob toe, met zijn groote hand over het wollige kopje

strijkend. „Dat is nu *mijn* pleegkind, Teuntje. Dat diertje is zijn moeder kwijt, weet je, en nu breng *ik* het groot; daarom is het zoo aan me gewend. Het kent me van| verre al aan mijn stem, en weet precies wanneer ik het zijn melk kom brengen. Het is een liefhebberij zooals het me overal volgt. Kijk, de oude schapen gaan al vast vooruit, zie je wel? Die moeten nog eens zoeken of er niets meer voor ze te bikken valt; en de jonge volgen hun moeder, dat spreekt. Maar je moet niet gelooven dat *hij* mee zal gaan.”

„Arm dier, hoe akelig dat *jij* geen moedertje hebt,” beklagde Teuna; en ze strekte haar hand uit, om het lammetje ook eens te streelen. Maar het werd bang, en nam een zijsprong; en welke moeite ze ook deed, het wilde zich niet door haar laten pakken. Het ontweek haar behendig, hoewel het niet wegliep, maar dicht bij den herder bleef, en zich telkens achter hem verschool.

„Wat is het schuw,” zei Teuna. „Kom maar, beestje, je hoeft niet bang te zijn! Ik vind je veel te lief, en zal je heusch geen kwaad doen.”

„Ja, ja; daar heb je 't nu net!” lachte Jakob. „Als het dat nu maar wist. Maar zoolang het je niet kent, vertrouwt het je niet, meisje! Je weet toch wel wat er in den Bijbel staat? Een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden, omdat zij de stem der vreemden niet kennen? Nu, zoo gaat het hiër ook. *Mijn* stem kent het, en daarom is het van mij niet bang.”

„Die andere zullen je ook wel kennen, hé Jakob?”

„Welzeker; maar die hebben genoeg aan elkaar, en dus minder behoefte aan het bijzijn van hun herder. Als *hij* ook zoowel een moeder had,” ging de oude man voort, op het lam wijzend, dat nog altijd naast hem stond, „zou hij het denkelijk ook niet zoo dicht bij zijn herder zoeken. Dat wil je nogal eens zien. — Begrijp je me, Teuntje?”

„Jawel,” zei Teuna. Ze dacht dat Jakob nog altijd over zijn schapen sprak. Nu, dat deed hij dan ook wel, maar zijn gedachten gingen daarbij toch nog verder ook; en die verdere gedachten begreep ons meisje zonder naderen uitleg niet. Tenminste *nu* nog niet.

Later, ja, dan zou er een tijd voor haar komen, dat ze zijn bedoeling beter vatte.

„Nu kind, als je me dan maar begrijpt,” zei de oude man na Teuna's bevestigend antwoord. „Ik heb wel eens gedacht,” vervolgde hij, „als we zoo eens van Abel af beginnen te tellen, dan moeten er toch al heel wat herders geweest zijn, hé? Maar weet je wel wie de *Goede Herder* is?”

„Bedoel je dien tekst, Jakob, „*Ik ben de Goede Herder?*”

„Ja juist, uit Joh. 10. De Heere Jezus, *die* is de Goede Herder. En nu ben ik al wel een oude man, maar als ik zoo bij mijn schaapjes loop, en vooral als ik op dat kleine diertje naast me zie, dan kan ik nog met zoo'n smaak in m'n eigen die regeltjes opzeggen van een versje, dat m'n jongens nog geleerd hebben toen ze klein waren, en die ik altijd onthouden heb:

Mocht ik in waarheid, niet in schijn,
Toch van *dien* Herder 't schaapje zijn! . . .”

„Dat ken ik óók heelemaal van buiten, Jakob!” viel Teuna hem in de rede.

„Zoo? Dat is goed! Als je er dan van binnen ook maar wat van kennen mag. En nu wensch ik je wel te rusten, Teuntje. Zeg moeder g'n avond, hoor!”

„G'n avond, Jakob!” groette Teuna terug. En nog even bleef ze den ouden man en zijn viervoetig pleegkind nakijken tot ze de andere schapen ingehaald hadden, die zich onderwijl nog liepen te vergasten aan het malsche gras langs den dijk. Zij gevoelde nog altijd medelijden met het arme diertje, dat geen moeder had. Geen wonder, ze had zelf zoo'n lieve moeder, waar ze zoo heel, heel veel van hield. O, als zij nu dat lammetje eens was! Als ze nu van háár eens moesten zeggen: „Dat arme schaap heeft geen moeder meer.”

Vroeger had Teuna daar nooit zoo over gedacht. Maar een maand of wat geleden was vrouw Smal ernstig ziek geweest; zóó zelfs, dat een buurvrouw, die meende het meisje wat te moeten voorbereiden, gezegd had: „Ik weet het niet, Teuntje, maar het zou wel eens kunnen gebeuren, dat je moeder er aan heenging, kind.” En o, wat was de arme Teuna toen bedroefd geweest! Vader weg, en nu

Moeder ook nog weg! Ze was dien avond niet in slaap kunnen komen, toen buurvrouw haar dat gezegd had, en had den halven nacht liggen schreien, tot ze zich eindelijk in slaap had geschreid. En toen was ze gaan droomen dat Moeder gestorven was, wat haar nóg akeliger gemaakt had. Wakker geworden was ze dadelijk haar bed uitgesprongen, om te gaan zien of het waar was. Maar tot haar groote blijdschap had Moeder haar weer eens toegelachen, en haar de hand toegestoken. En tante Bet, die was komen waken, had gezegd, dat het ergste nu voorbij was en Moeder een vrij goeden nacht had gehad.

Van toen af was vrouw Smal langzaam aan het beteren gegaan. En nu was zij gelukkig hersteld, ofschoon ze zich haar ziekte nog goed liet aanzien. Maar alles ging in huis toch weer zijn ouden gang; en Moeder deed al haar werk weer, al werd ze er ook wat gauwer moe van. Ja, dat ze nog niet geheel op krachten was, merkte Teuna best; en om Moeder wat te verlichten, nam zij haar zooveel mogelijk uit de handen. Had ze vroeger wel eens een leelijk gezicht gezet

als Moeder haar iets gelastte, nu deed ze zelfs meer dan van haar verlangd werd; en ze deed het gaarne; want, o! ze had Moeder nu nog veel liever dan vóór die ziekte. En daarom kon ze nu zoo voor dat lammetje voelen, en had ze er zoo mee te doen.

Zoodra Teuna thuis kwam, vertelde ze Moeder van haar ontmoeting met Jakob Nobel. Alleen zijn avondgroet bracht ze niet over; daar dacht ze niet meer aan.

Moeder luisterde natuurlijk met belangstelling, en beklaagde eveneens het schaapje, al hield zij zich overtuigd, dat het van zijn gemis niet half zooveel besef had als haar kleine meid. Ook zij was blij, dat het zulk een trouwen verzorger had in den ouden Jakob, en dat het zich bij hem even vroolijk en veilig gevoelde als de andere bij hun moeder. En toen ging Teuna voor de aardigheid eens aan 't optellen, hoeveel herders ze uit den Bijbel kende. Maar meer dan Abel, Mozes en David wist ze er niet.

„En de herders uit den Kerstnacht dan?” hielp Moeder.

„O ja!” riep Teuna. „Hoe heb ik *die* nu

toch kunnen vergeten! Zeker omdat hun namen er niet bijstonden," meende ze.

„En dan de herder uit de gelijkenis,” ging Moeder voort, „die de negen en negentig schapen achterliet, en het eene verlorene

ging zoeken, en op zijn schouders terugbracht?"

En zoo kwam het gesprek vanzelf weer op Hem, die deze gelijkenis gesproken had, en die zelf zijn schapen zóó liefheeft, dat Hij Zijn leven voor hen gaf, en nog meer zorg voor hen draagt dan de teederste moeder.

En toen gingen ze nog wat zitten zingen saampjes. Al de liederen, die Teuna van school en Zondagsschool meebracht, kende Moeder ook. Teuna vond aardig, ze Moeder te leeren. Want zingen deden ze allebei graag. En ze deden het dikwijls, zoo in het rustige schemerurtje, als Moeder met haar werk klaar was, en het voor Teuna nog te vroeg was om naar bed te gaan.

Teuna was een lief kind, dat over het geheel goed op haar plicht paste. Nooit zou ze haar morgen- of avondgebed verzuimen; en in de kerk, waar ze elken Zondag trouw met Moeder heenging, zat ze nooit te draaien en de menschen in haar omgeving te hinderen, zooals je dat wel hebben kan. Naar de Zondagsschool ging ze graag. Ze zorgde altijd tekst en versje te kennen. En dat ze graag de daar geleerde liederen zong, weten we al.

Maar over de beteekenis van wat ze leerde of zong, dacht ze gewoonlijk niet veel na. Als ze het maar goed uit haar hoofd kende, dan was ze tevreden. En nu had Moeder juist zoo graag gezien, dat haar meisje het niet alleen in haar hoofd, maar ook in haar hart had bewaard; want dat was toch maar, waar het op aankwam.

Nog twee gelukkige kinderjaren volgden voor Teuna na den avond, waarop wij haar het eerst ontmoetten; jaren van onbezorgdheid, onder Moeders dak en in Moeders bijzijn, waarvan iedere dag haar even vroolijk zag als de lammeren, die rondhuppelden in de groene weide aan den overkant.

Maar daarna toen die tijd, ach, veel te spoedig, voorbij was, zat de nu dertienjarige andermaal aan Moeders ziekbed; en nu behoefde geen buurvrouw er haar opmerkzaam op te maken, dat het einde naderde en zij weldra alleen op de wereld zou staan. Zij wist het nu zelve wel, het arme meisje. En Moeder wist het ook en had dien morgen tot haar gezegd: „Teuna, Moeder gaat je verlaten, lief kind. Maar God zal voor je zorgen; daar vertrouw ik op.”

Vrouw Smal had een vredig ziekbed, al moest ze naar het lichaam veel lijden. Zij had Jezus in het hart, en den Hemel in het oog; en zoo kon zij deze arme aarde best vaarwel zeggen. Alleen viel het haar moeilijk om van haar kind te scheiden. Teuna was nog zoo jong en zou haar zoo missen. Maar ook hierin had zij eindelijk haar wil aan den Heer leeren overgeven; en van dat oogenblik af was zij omtrent het lot van haar dochttertje gerust, in het vaste vertrouwen, dat haar God het wèl zou maken.

Maar Teuna was ontroostbaar, al deed ze ook nog zoo dapper haar best om haar tranen voor Moeder te verbergen. Ze moest zich wat kalm houden, ter wille van de zieke, had tante Bet haar vermaand. Maar toen Tante haar op een oogenblik zoo in-droef hoorde jammeren: „Wat moet ik toch beginnen als m'n moedertje weg is!” voelde ze toch wel een groot medelijden in zich opkomen, en troostte ze: „Dan kom je bij ons. Dat is immers al afgesproken? En dan zal *ik* een moeder voor je zijn. En dan krijg je zusjes en broertjes ook.”

Ja, dat zei Tante, en ze meende het heusch goed; doch, het hielp Teuna niet. Ze gevoelde het maar al te wel, dat alles zou haar het gemis van haar eigen lieve moeder niet kunnen vergoeden.

Dienzelfden namiddag, terwijl Tante, die den heelen nacht gewaakt had, een oogeblikje sliep, kon Teuna — het was misschien niet verstandig van haar — niet nalaten nog eens even uit te schreien aan dat liefhebbend hart, dat wie weet hoe kort nog maar zou kloppen. En Moeder liet haar stilletjes begaan. Neen, ze moest nu niet trachten die tranen te stuiten.

Het luchtte Teuna werkelijk op; en toen ze wat bedaard was, spande de zieke haar laatste krachten in om haar te troosten.

„Teuntjelief,” begon ze, terwijl ze haar hand zachtjes over het hoofd van haar dochtertje liet glijden, „de Heer blijft bij je, mijn kind; *Hij* zal je niet begeven of verlaten. En o, Hij heeft je zoo lief. En Hij weet zoo wat goed voor ons is, al zouden wij het soms liever anders willen. En *dat* moet je nooit vergeten, kindje, en laat dat je troost zijn: de Heer ontnemt ons niets, of Hij wil er

ons iets beters voor in de plaats geven.”

„Maar wat zou ik beters kunnen krijgen dan u!” schreide Teuna.

„En als de lieve Heiland je nu in mijn plaats Zichzelf eens gaf? Je weet toch nog wel van den ouden Jakob Nobel met zijn schaapje? Ik heb daar later nog menigmaal aan gedacht. Omdat het geen moeder meer had, bleef het zoo dicht bij den herder. Denk daar maar dikwijls aan, kindlief; en bid maar gedurig of de Heere Jezus *jouw* Herder wil zijn, en of Hij je een schaapje van *Zijn* kudde wil maken. Dan zien we elkaar bij Hem weer, en dan zullen we nooit, nooit meer 'hoeven te scheiden. — Krijg nu mijn Bijbel eens uit de kast. Zoo kind, dien moet je nu altijd trouw bewaren, als een gedachtenisje van Moeder. Zul je? En er vooral dikwijls in lezen, hoor. Ik had er zoo graag iets vóórin willen schrijven; maar dat zal niet meer gaan. Dat wil jij nu wel eens voor Moeder doen, hé?”

Teuna haalde het inktfleschje en de pen van den schoorsteen, en vroeg met betraande oogen: „Wat moet ik schrijven, Moeder?”

„Schrijf dan eerst eens op: Ps. 23. Zoo. En

nu: Johannes 10 vers 14. Ja, zoo is het goed. En nu zou ik wel willen, dat je me dien Psalm nog eens voorlas."

Teuna voldeed aan Moeders verlangen, en las:

„De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtkens aan zeer stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil. Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf die vertroosten mij....”

„Ja, de Heer is met mij, ook in het doodsdal; ik zal geen kwaad vreezen,” herhaalde de zieke zacht. En o, wat een vrede lag er op haar gelaat, wat een blijdschap straalde er uit de matte oogen, toen zij het een oogenblik later haar dochttertje nafluisterde: *„Ik zal in het Huis des Heeren blijven in lengte van dagen.”*

Dat waren nagenoeg haar laatste woorden; na dien middag sprak zij weinig meer; en tegen den avond van den volgenden dag blies zij, bijna onmerkbaar, den laatsten adem uit.

„Arm schaap,” zei buurvrouw, die er ook bijstond, en tevergeefs naar een troostwoord voor het weesje zocht. En op het hooren van dat woord vergeleek Teuna zichzelf bij het lammetje, dat zij zoo menigmaal haar aandacht geschonken, en eens zoo hartelijk beklaagd had.

II.

„Wie heeft *dat* nu weer gedaan?” klonk onheilspellend de schelle stem van tante Bet, terwijl zij een kopje zonder oor in de hand hield. „En dat nogal een van mijn beste kopjes!”

„Ik weet niet, Tante. Ik niet,” zei Teuna, die in Tantes blik een stille beschuldiging las.

„Ja, dan ben je er gauw af. Je houdt je altijd even onnoozel als er wat gebeurd is. Die melkkan heb je gisteren zeker ook niet gebroken, hé?”

„Ja, Tante, maar dat was mijn schuld niet.

Ik viel met de kan in mijn hand, omdat ik zoo hard weg wou loopen voor Janus. Die

zat me met zoo'n groote, dikke spinnekop na; en hij weet, dat ik er zoo bang van ben. Die jongen plaagt ook altijd."

„O, heeft Janus het weer gedaan? Ik kan wel zien dat je een eenig kindje bent. Je kan niemendal van de kinderen velen. Wie heeft me dan dat mooie kopje gebroken?”

„Ik weet het echt niet, Tante. Ik weet alleen maar, dat kleine Kee het in haar handen heeft gehad. Ze wou het niet neerzetten, toen ik het haar zei; en een poosje later zag ik het staan met het oortje er naast.”

„'t Is altijd wät,” gromde Tante. En met een boos gezicht liep ze de kamer uit om de schuldige te zoeken.

Een oogenblik later stormde er een kleine jongen binnen, met een ondeugend gezicht. Hij liep regelrecht op Teuna toe en gaf haar een klap, die raak was, met den uitleg: „Daar! die is voor je klikken!”

„Leelijkerd!” riep Teuna, terwijl de tranen haar in de oogen sprongen, en ze moeite moest doen haar handen niet naar den bengel uit te slaan.

„Leelijkerd!” praatte deze haar na. „Jij bent een leelijkerd, klikspaan! 't Is jouw schuld dat Kee slaag krijgt. Wat hoef je alles over te vertellen?”

„Jullie zijn lieve broertjes en zusjes, dat moet ik zeggen,” verweet Teuna met een schamper lachje; en als Tante niet binnen was gekomen, was het gekibbel hiermee zeker nog niet uit geweest. Deze maakte er echter spoedig een einde aan, door haar jongen buiten de deur en haar nichtje aan het werk te zetten.

Tooneelen als het hierboven verhaalde hadden er in het gezin van oom en tante Haverkamp bijna dagelijks plaats; en was het den eenen tijd al eens wat erger dan den anderen, die geest van onvrede was er toch de heerschende.

Behalve Janus, die tien jaar was, waren er nog vijf kinderen, die het moeder druk genoeg konden maken, zoodat deze in haar nichtje een welkome hulp had begroet. Teuna had dan ook, van den eersten dag, dat ze bij Tante in huis was, niet leeg behoeven te zitten; en nu ze sedert een week of wat voorgoed van school was, kon men haar van den morgen tot den avond aan het werk vinden. Nu, dat verdroot het meisje niet; zij was gaarne bezig. Moeder had haar ook aan geen ledigheid gewend, hoewel Moeder haar nooit iets te doen

gegeven had, waarvoor haar krachten niet berekend waren, wat Tante wel eens over het hoofd zag. En als nichtje zich dan bij ongeluk een uitroep van vermoeidheid liet ontglippen, moest ze niet zelden hooren: „Ja kind, een mensch moet *wat* doen voor den kost. Met eten en slapen kom je er niet. Werken gaat vóór.”

Maar *was* er flink gewerkt, dan ontbrak het er ook niet aan het andere. Oom Haverkamp verdiende als klompenmaker een goed weekloon, zoodat zijn vrouw met het eten niet karig behoefde te zijn. En nachtrust genoot men er ook, zooveel als noodig was. Alleen de kleintjes mochten wat langer slapen.

Ongelukkig vergaten Oom en Tante, dat bij deze goede dingen nog iets behoort; en wel het beste, het onontbeerlijkste; datgene, wat onze Bijbel noemt: de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven. Dat geestelijk voedsel, zonder hetwelk de ziel niet leven kan, werd, helaas, door deze ouders niet uitgedeeld, en dat was nú reeds aan hun kinderen te bespeuren.

Wie Janus was, hebben we toch al zoo'n beetje kunnen zien; en de andere „zusjes en

broertjes", behalve het kleintje, dat slechts eenige maanden telde, waren op hun beurt al niet veel aardiger.

Ach, Teuna had er voor niet geen voorgevoel van gehad, dat haar tegenwoordige huisgenooten haar het verlies van haar moeder niet zouden vergoeden. Ook wat haar opvoeding betrof, hoewel ze daar zoo het oog niet op had, kon tante Bet Moeders plaatsvervangster niet zijn.

Naar de kerk kon Teuna meest iederen Zondag nog gaan, omdat Tante zelf er zelden gebruik van maakte; maar de Zondagsschool was er al dadelijk bij ingeschoten; want na kerk-tijd moest ze verder heel den dag op de kleintjes passen, opdat hun moeder ten minste één van de zeven dagen eens rust hebben, en deze of gene van haar kennissen bezoeken kon.

Een Bijbel zag Teuna hier niet. Uit gehoorzaamheid aan den wensch van haar moeder was ze begonnen met 's morgens en 's avonds voor haar eigen wat in den haren te lezen; maar wijl zij er weinig gelegenheid toe vond, en het haar eigenlijk geen behoefte des harten was, had zij die goede gewoonte al spoedig opgegeven.

Dat Teuna zich in haar nieuw tehuis niet zoo gelukkig gevoelde als bij haar moeder, behoeft wel niet gezegd. Ze kon er dan ook soms zóó mistroostig uitzien, dat Tante er wel eens boos om werd, en haar op scherpen toon toevoegde: „Meid, kijk toch 's een beetje vroolijker! Is dat er kniezerig bijloopen! En waarom? Dat wou ik wel eens weten. Vind je hier niet alles wat je noodig hebt? Eten, drinken, kleeren; 't ontbreekt je aan niets.”

O zeker, al wat Tante daar noemde, vond de arme wees er in overvloed, en dat was zeker een groot geluk voor haar. Maar liefde, die vond zij er niet, en die was het juist, waar zij zulk een groote behoefte aan gevoelde.

Eens, 't was op een Zaterdag, voelde Teuna zich bijzonder droevig gestemd, niet-tengestaande — of misschien wel juist omdat — ze den volgenden dag jarig was.

Vroeger zou ze het ondenkbaar gevonden hebben, in het vooruitzicht van zulk een feest verdrietig te zijn; want een feest was haar verjaardag tot nog toe voor haar geweest, daar had haar lieve moeder, zoolang het haar heugde,

wel voor gezorgd. Altijd werd ze dan met een klein geschenkje verrast, waar de goede vrouw soms vooruit al voor had moeten sparen; klein maar groot genoeg in het kinderoog. En 's middags at ze haar lievelingskostje, en kreeg ze een paar buurmeisjes bij zich. Kortom, Moeder deed dan wat ze kon, om het haar maar prettig te maken, en was daags te voren al even blij als haar kleine meid, als ze haar van 's morgens tot 's avonds hoorde zingen: „Morgen ben ik jarig! O, dat is me weer een pret! 'k Ben dan zeker 't eerste wakker, en het allerlaatst naar bed!”

Toen Teuna wat grooter werd, bleef dat liedje natuurlijk achterwege, maar toch werd de feestdag met niet minder blijdschap tegemoet gezien. En nu? — Of ze nu wat krijgen zou, wist ze niet; maar al was het ook het mooiste geschenk van de wereld, *Moeder* zou er niet bij zijn en daarmee was alle vreugd voor haar weg.

Toen zij dien avond, als naar gewoonte, om boodschappen ging, werd ze staande gehouden door den ouden Nobel, die vóór zijn open huisdeur rustig zijn pijpje zat te rooken.

„Zoo, Teuntje! Hoe gaat het, meid? Weer aan 't zorgen voor den Zondag?” riep hij haar toe met een vriendelijk lachje.

Teuna poogde insgelijks te glimlachen, maar een paar groote tranen, die tegen haar wil weer naar voren drongen, waren haar eenig antwoord.

„Wat nu! Wat scheelt er aan, Teuntje? Gaat het niet goed?”

„Ach jawel, Jakob,” kwam aarzelend het antwoord; „maar . . . ik denk vandaag zoo aan Moeder.”

„Nu, kind, dat is niet af te keuren. Je moeder is waard dat je aan haar denkt en om haar treurt. Maar je treurt toch niet als degenen, die geen hoop hebben. Doe je wel? — Je begrijpt me toch wel?” ging hij voort, toen hij geen antwoord kreeg. „Ik wil maar zeggen, je weet toch wel dat je moeder naar den Hemel is, en dat je haar daar zal weerzien, als het hier op aarde ook jouw lust is den Heer te dienen?”

„Ja, dat weet ik,” schreide Teuna: „Maar o, Jakob, ik wou toch zoo graag dat Moeder nog bij me was. Er is nu niemand meer die me lief heeft.”

„Wat? Zou je dat meenen, Teuntje? Neen kind, dan heb je 't mis! Er is wel heel zeker iemand, die je liefheeft. Kijk eens naar boven! Daar achter die mooie witte wolkjes, daar woont de goede God, en *Hij* heeft je lief; zóó lief, dat Hij Zijn eigen Zoon in de wereld gezonden heeft om je gelukkig te maken. Hij heeft je nog oneindig liever dan je goeie moeder je ooit hebben kon, kind.”

Teuna zag den spreker aan, als wilde ze vragen: „Nóg liever dan Moeder? Zou dat kunnen?”

De oude man verstond dien blik. „Ja, ja,” zei hij „'t is de waarheid, Teuntje. Kijk er den Bijbel maar eens op na. Daar staat het duidelijk: *Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zet voor zijn vrienden. En dat heeft onze dierbare Zaligmaker gedaan. Ik ben de goede Herder, zegt Hij. De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen. En als wij Hem nu ook maar vertrouwen en liefhebben, kunnen we onder alles getroost en gelukkig leven, en eens zalig sterven, net als je goeie moeder.*”

„Ik weet niet hoe het komt, Jakob,” klaagde

Teuna na een kort stilzwijgen, „maar het is of ik bij tante Bet maar niet goed kan zijn.”

„Kom, kom, meisje,” bemoedigde haar oude vriend. „Als de Heer ons goed máákt, kunnen we overal goed zijn. En Hij *wil* ons goed maken, als we 't Hem maar vragen. Vergeet dat niet, beste meid. Uit onszelve gaat het niet. En denk nu maar nooit meer, dat er niemand is die je liefheeft.”

Met deze woorden liet de oude man het meisje gaan, en heel den weg over bleef zij er aan denken. „God heeft je lief.” Troostrijker woord had hij haar niet kunnen toespreken. Haar moeder had haar dit ook wel dikwijls gezegd, maar toen vond het geen ingang bij haar, en liet die heerlijke waarheid haar onverschillig, omdat zij toen nog genoeg had aan de liefde van haar moeder. Doch nu zij die liefde moest missen, en haar arm klein hart zich zoo eenzaam en ledig gevoelde, nu deed het haar goed, er aan herinnerd te worden, dat er Eén was, die al haar nooden kende en haar hoogst geluk bedoelde; Eén, die haar waarlijk lief, teeder lief had.

Welke gewaarwording zich bij die gedachte

van haar meester maakte, zou Teuna niet goed onder woorden hebben kunnen brengen. Zij voelde opeens een sterk verlangen naar den Heere Jezus, en allerlei goede voornemens kwamen daarbij in haar op. Ze wilde weer trouw in Moeders Bijbel lezen, wat zij zoo lang had verzuimd; ze wilde altijd lief zijn voor haar huisgenooten, en niet boos worden op de kinderen, als ze haar plaagden. Ja, dat alles nam ze zich voor. En straks, vóór het naar bed gaan, zou ze nog een oogenblikje zien te vinden om dien mooien drie-en-twintigsten Psalm te lezen, den laatsten dien zij Moeder voorgelezen had. Maar tot haar spijt kwam daar niet van. Tante knorde omdat zij te lang weggebleven was, en had dadelijk weer iets voor haar te doen. Toen dat verricht was, moest ze gauw de kleintjes helpen uitkleeden; daarna het avondeten gereed zetten; na den maaltijd den boel helpen opruimen, en toen naar bed; want het begon donker te worden, en 's zomers werd er bij Tante nooit licht opgestoken.

Toen zij op het kleine kamertje kwam, dat

Oom op den zolder voor haar afgeschoten had, nam ze Moeders Bijbel nog even ter hand; maar het was te donker om te lezen.

„Dan zal ik het morgenochtend doen, zoodra ik op ben,” dacht Teuna. „Dan is het Zondag, en heb ik tijd genoeg.”

Daarop knielde ze neer en deed ze als

altijd, haar avondgebed; met dit onderscheid echter, dat het nu *bidden* en niet maar *opzeggen* was. En met de gedachte, niet alleen aan haar moeder, maar nu óók aan den Heiland, die haar liefhad, sliep ze weldra in.

III.

Het nieuwe levensjaar zette zich voor Teuna niet zoo somber in, als zij gedacht had. Wel bedroefde het haar, bij het ontwaken Moeders vriendelijk gezicht niet te zien, en haar hartelijken gelukwensch niet te hooren, maar sedert dat gesprek met den ouden Jakob gevoelde zij zich toch niet half zoo verlaten meer.

Hoewel het nog heel vroeg was, en men bij de Haverkampen 's Zondags altijd wat langer sliep dan andere dagen, was Teuna ditmaal toch dadelijk na het ontwaken opgestaan, om, zooals ze zich voorgenomen had, wat in haar Bijbel te lezen. Eerst zocht ze Psalm 23 op; en terwijl zij dien las, was

't haar als zat ze weer aan Moeders ziekbed. Zij verstond die woorden nu heel wat beter dan toen; en begon nu ook zoowat te begrijpen wat Moeder bedoelde als ze wel eens zeide: „Sedert ik den Heere Jezus gevonden heb, weet ik pas wat ware blijdschap is.”

Vervolgens las zij Johannes 10 vers 14, de andere Bijbelplaats, die Moeder haar had laten opteekenen: *Ik ben de Goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend.* O, wat was dat toch een mooie tekst! Moeder had geen beteren kunnen uitzoeken, vond ze. O, als *zij* dien Goeden Herder nu ook maar kende en liefhad! Wat zou ze dan gelukkig zijn! Ach, *had* ze Moeder nog maar, dan kon ze haar nog over dien lieven Heiland hooren spreken, en van haar leeren hoe zij Hem zoeken en dienen moest! Hoe kwam het toch, dat ze er vroeger zoo weinig om gaf! Nú zou ze over niets liever hooren. Maar wie weet of ze wel ooit zoo naar den Heer verlangd zou hebben, als ze zich niet zoo alleen had gevoeld.

Zoo dacht Teuna; en onwillekeurig kwam haar het lammetje van Jakob Nobel weer voor den geest, dat óók geen moeder had, en juist

dáárom zooveel van zijn herder hield. Nu begreep ze eerst goed waar de oude man op doelde toen hij zeide: „De andere schapen hebben genoeg aan elkaar en dus minder behoefte aan het bijzijn van hun herder. Als *hij* zoowel een moeder had, zou hij het ook niet zoo dicht bij zijn herder zoeken. Dat wil je nogal eens zien.” — En niet alleen uit haar hoofd, maar nu ook uit den grond van haar hart, zei ze daarop met gevouwen handen halffluid dat versje op:

„Mocht ik in waarheid, niet in schijn,
 Toch één van Jezus' schaapjes zijn!
 Och, Goede Herder, wil ook mij
 Een plaatsje schenken aan Uw zij.”

Zóó begon Teuna haar veertienden verjaardag; en dit goede begin zou de Heer ook met een goed einde kronen.

Tante Bet was dien dag buitengewoon vriendelijk voor haar nichtje. Misschien had zij de oorzaak geraden van Teuna's neerslachtigheid van den vorigen dag, en gevoelde zij medelijden met haar; misschien ook herinnerde zij zich haar belofte aan het sterfbed

der moeder, en meende zij, die niet naar eisch te hebben vervuld. Hoe het zij, haar gelukwensch was welgemeend; en het deed haar genoegen, dat zij er nog bijtijds aan gedacht had, iets voor Teuna te koopen; en vooral, dat de jarige zoo in haar schik was met het geschenk.

Doch in de kerk wachtte ons meisje nog grooter verrassing. Neen, het was geen toeval dat de dominee dien morgen over Johannes 10 vers 14 preekte, denzelfden tekst, dien zij 's ochtends in haar Bijbel gelezen en zoo mooi gevonden had.

Zooals we weten was Teuna een trouw kerkgangstertje, maar nog nooit had ze zoo aandachtig zitten luisteren als nu. O, hoe liefelijk werd haar het beeld van den Goeden Herder geteekend, die Zijn schapen alle bij name roept, en zoo veilig leidt; en hoe benijdenswaardig kwam haar het lot voor van de schapen, die zulk een Herder hebben, Zijn stem kennen, en Hem volgen. Ze had het op dat oogenblik wel hardop willen uitroepen: „Ach, was Jezus nog op aarde, aanstonds vloog ik naar Hem heen!” Als ze niet in de kerk had gezeten,

zou ze 't misschien gedaan hebben. Nu ging dat natuurlijk niet. Maar wat ze wel kon doen, en ook werkelijk deed, was, haar oogen naar boven te slaan, met innig verlangen, als zochten ze den hemeltroon, en in gedachten te zeggen: „Lieve Jezus!”

In die twee kleine woorden, maar zoo groot van beteekenis, lag al de begeerte van Teuna's hart. En Hij, die weet wat in ons is, verstond die stille hartetaal, en legde, schoon haar oog Hem niet zag, ook op háár hoofd Zijn zegende handen, en gaf haar de verzekering van Zijn nabijheid en zorgende liefde in het vers, dat de dominee juist te zingen gaf. 't Was uit Gezang 198:

De Heer is mijn Herder!
 Hij waakt voor mijn ziel;
 Hij brengt mij op wegen
 Van goedheid en zegen;
 Hij schraagt me, als ik wankel;
 Hij draagt me, als ik viel.

Of Teuna hartelijk meezong! De dikke boerin schuin vóór haar, kon niet laten even om te kijken. Maar daar lette onze zangster

niet op. Al haar aandacht was bij het lied. En toen de kerk uit was, en ze in haar eentje langs den zonnigen dijk huiswaarts stapte, zong ze 't in gedachten nóg eens.

„O, de dominee heeft nú toch zoo mooi gepreekt!” vertelde ze, thuisgekomen, stralend aan haar tante. „En ik geloof zeker dat de Heere Jezus ook in de kerk was, al zag ik Hem niet. Ik had er den heelen dag wel willen blijven.”

Aan haar ouden vriend Jakob vertelde zij dat later ook, en deze zeide: „Wel kind, de Heer was er zeker; daar hoef je niet aan te twijfelen. De Heer is nabij allen die Hem aanroepen. Hij heeft het zelf gezegd: *Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden.*”

Sinds dien Zondag gelóofde Teuna, dat zij een schaapje van den Goeden Herder was; en het was of alles daardoor een blijder aanzien voor haar verkreeg. O! wat had ze 't graag aan Moeder willen vertellen. Wat zou die goede moeder er zich over verheugd hebben! Ja, als ze *die* nu nog maar had, dan, geloofde ze, zou ze volkómen gelukkig wezen. Maar

dan dacht ze alweer aan dat lammetje, en dat herinnerde haar dan weer aan Moeders

laatste gesprek. Het was als hoorde zij haar

nòg zeggen: „Teuntjelief, de Heer weet zoo wat goed voor ons is, al zouden wij het soms liever anders willen. Hij ontnemt ons niets, of Hij wil er ons wat beters voor in de plaats geven. En als Hij je nu in mijn plaats Zichzelf eens gaf?”

En ja, dat had de Heer gedaan. De droefheid over den dood van haar moeder, had haar de toevlucht doen nemen tot den Heiland. Het grootste verlies dat haar treffen kon, had haar de hoogste winst aangebracht. En nu begon ze te beseffen, wat ze tot hiertoe maar niet had kunnen gelooven, dat *alles* wat God doet, welgedaan is.

Niettemin bleef Teuna haar moeder toch nog wel erg missen. Ja, hoe ouder ze werd, hoe meer behoefte ze aan haar leiding begon te gevoelen. Maar dat hield haar dan weer te dicht bij haar trouwen Herder, en deed haar te ernstiger bidden, of Hij zelf haar, zooals Moeders psalm zeide, leiden wilde in het spoor der gerechtigheid.

Moeders Bijbel werd haar lievelingsboek. Ze stond nu iederen morgen opzettelijk nog wat vroeger op, om er een poosje in te kunnen

lezen vóór ze aan 't werk ging. En als ze dan overdag flink haar best had gedaan en er's avonds nog wat tijd overschoot, mocht ze dien van Tante verder voor haar eigen gebruiken.

Of het verbeelding was, wist Teuna niet; maar ze vond dat Tante veel vriendelijker voor haar werd. En omgekeerd behoefde Tante zich niet meer aan nichtjes droefgeestigheid te ergeren. Teuna's gezichtje stond nu meestal opgeruimd. 't Was thans bij haar:

Nu ik Jezus' schaapje ben,
Is 't of ik geen zorgen ken,

Haar grootste zorg was nu maar, dat ze zich nog zoo dikwijls van iets verkeerdts beschuldigen moest. Ze kon soms ook nog zoo erg ongeduldig en boos worden op de kinderen, die het er dan ook dikwijls naar maakten. Maar o, wat een spijt had ze daar dan een oogenblik later weer van! Neen, ze kòn maar niet zijn zooals ze wezen moest en zoo graag ook wezen *wilde*. Ze kòn maar niet goed zijn! Maar de Heer wilde haar goed *maken*, had de oude Jakob gezegd, als ze 't Hem maar vroeg. En dat deed ze nu dagelijks.

Ruim een jaar later moest de domineesvrouw er nog een dienstmeisje bij hebben. Zij had er het nichtje van vrouw Haverkamp al eens op aangezien; doch de vrouw had er heelemaal geen ooren naar, toen ze er over aangesproken werd. Ze kon Teuna, die een flinke, handige meid was, zelf te goed gebruiken. Maar eindelijk gaf zij toch haar toestemming. En zoo zag Teuna zich uit het gezin van tante Bet in dat van den dominee verplaatst; een verandering, die in alle opzichten een verbetering voor haar genoemd kon worden.

In dit vreedzaam gezin, waar liefde de harten aan elkander, en te zamen aan den Heer verbond, werd het ouderlooze meisje niet alleen tot een bekwame dienstmaagd der menschen gevormd, maar, wat nog oneindig meer zegt, tot een ootmoedige, trouwe dienstmaagd des Heeren, die het in haar leven toonde, dat zij behoorde tot de kudde van Hem, die gezegd heeft: *Ik ben de Goede Herder; en Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend.*
